

(רמ"ק). וְשֹׁאִיל מִנִּיהַ בְּהֵוֹא תִרְעָא, בְּגִין יִשְׂרָאֵל הָעֲנִיִּים,  
לְקַיִּים בְּהוּ (שמואל ב כב) וְאֵת עִם עָנִי תוֹשִׁיעַ ועוד דוד ביקש מלפני

הקב"ה באותו השער של המלכות שיושיע את ישראל העניים ולקיים בהם את מש"כ 'ואת  
עם אני תושיע' בב"א.

דוד ביקש שתחזור עבודת הכהנים בבית המקדש

וּלְבַתֵּר שֹׁאִיל בְּגִין כְּהֲנִיָּא, דִּי־חֲזֹר עֲבוּדָה לְמִקְוָמָה,  
וְאֵתְעִבִּיד עֲבָד ואח"כ דוד ביקש על הכהנים שתחזור עבודתם

### אור הרשב"י

כסף ולאילולי זהב, ויאמר להם הקדוש ברוך  
הוא עברו אתם באש הזה ואלהיכם אם יכולין  
להציל אתכם יצילו. מיד הם עוברים  
ונשרפים שם שנאמר ישובו רשעים לשאולה  
כל גוים שכחי אלהים (תהלים ט'). ואח"כ  
ישראל באים ואומר להם הקדוש ברוך הוא  
למי עבדתם? מיד עונים כי אתה אבינו כי  
אברהם לא ידענו וישראל לא יכירנו אתה ה'  
אבינו גואלנו מעולם שמך (ישעיה ס"ג). מיד  
הקדוש ברוך הוא יצילם מדינה של גיהנם  
ויושבין בגן עדן ומתעדינן מפירותיה שנאמר  
וענוים יירשו ארץ והתענגו על רוב שלום  
(תהלים ל"ז). ואח"כ מחדש להם הקדוש ברוך  
הוא שמים וארץ שנאמר כי הנני בורא שמים  
חדשים וארץ חדשה (ישעיה ס"ה). והארץ  
שעתיד הקדוש ברוך הוא לחדשה תוציא  
אילנות טובות וכל מיני מגדים, והכל חיין  
לעולם ולעולמי עולמים. מי שעשה נסים

רבו (זכריה י' ח'), ויהיו תלויים בירושלם  
שבעים ושתים מרגליות שהן מבהיקות מסוף  
העולם ועד סופו, ואו"ה ילכו לאותה אורה,  
שנאמר והלכו גוים לאורך ומלכים לגונה  
זרחך (ישעיה ס'). וההיכל יוריד הקדוש ברוך  
הוא מן השמים כמו שהראהו הקדוש ברוך  
הוא למשה שנאמר תביאמו ותטעמו בהר  
נחלתך מכון לשבתך פעלת ה'.

וישבו שם ישראל אלפים שנה ואוכלין את  
לויתן, ולקץ אלפים שנה ישב הקדוש ברוך  
הוא על כסא דין בעמק יהושפט, ומיד השמים  
והארץ נחלפים וחמה ולבנה בושים שנאמר  
וחפרה הלבנה ובושה החמה (ישעיה כ"ד).  
ומנין שביום השלישי (באלף השלישי) יהיה  
הדין? שנאמר ביום השלישי יקימנו ונחיה  
לפניו (הושע ו'), זה הדין. והקב"ה מביא כל  
אומה ולשון ויאמר להם למי עבדתם בעולם  
שהלך ולמי השתחיתם? והם אומרים לאילולי

הלימוד היומי

לע"נ חכם שלום הכהן בן תפחה מלכה זצ"ל

למקומם בביה"ק, ובזה דוד עשה עצמו לעבד המבקש לעבוד את ריבונו. וּלְבַתָּר  
 דִּיהִיב לֹון אוֹרֵייתָא מִסְטָרָא דְחָסֵד, לְמַעַבְד גְּמוּלָא עִם  
 דְּלִ"ת מִן אוֹרֵייתָא ואח"כ בקש דוד שיתן לישראל את התורה שהיא מצד  
 החסד, בסוד 'ותורת חסד' שעי"כ יעשה גמילות חסד עם אות ד' שהיא המלכות מהתורה  
 שבכתב שהיא סוד ז"א, וּבְגִין דָּא אֶתְעַבִּיד חָסִיד ובזה דוד עשה עצמו  
 לחסיד שהוא סוד עסק התורה וכמש"כ 'כי חסדך גדול עלי'. כִּן מָטָא לְג'  
 סְפִירָאן עֲלָאִין, פֶּתַח וְאָמַר (תהלים קלא) יְהוָה לֹא גָבַהּ לְבִי  
 וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְלֹא הִלַּכְתִּי בְּגִדּוּלוֹת וּבְנִפְלְאוֹת מִמֶּנִּי  
 והנה כאשר דוד הגיע אל ג' הספירות העליונות כח"ב הוא לא רצה לבקש דוד אלא הוא  
 פתח ואמר את הפסוק שכתוב ה' לא גבה לבי וגו', דהיינו שלא גבה לבי ללכת בגדולות  
 והנפלאות ממני להיות מרכבה לכח"ב.

שלמה המלך זכה רק אל החכמה התחתונה שהיא המלכות  
 שְׁלֹמֹה אָמַר, הָא בִּינָה אִיהִי דְּמֹשֶׁה, אֶשְׁאֵל בְּחֻכְמָהּ  
 עֲלָאָה, דְּאִיהִי לְעִיל מִדְּרָגָיָהּ אמנם בנו שלמה טעה בזה כי  
 הוא אמר שהרי הבינה היא של משה והוא כבר זכה בה [ק99] וכן כבר זכו שאר הקדמונים

### אור הרשב"י

ונפלאות בימים ההם הוא יעשה נסים ונפלאות עמנו בימים האלה ובזמן הזה ויקבץ אותנו מארבע כנפות הארץ ויוליכנו לירושלם, תבנה ותכונן במהרה בימינו, אמן.  
 [ק99] וכדאיתא בנדרים דף לח עמוד א' רב ושמואל דאמרי תרוויהו: חמשים שערי בינה נבראו בעולם, וכולם נתנו למשה חסר אחת, שנאמר: ותחסרהו מעט מאלהים.

הלימוד היומי

לע"נ חכם שלום הכהן בן תפחה מלכה זצ"ל

בכל הספירות מבינה ולמטה, כי לחג"ת זכו האבות ולנצח והוד זכו בהם משה ואהרן וליסוד זכה יוסף ולמלכות דוד, ולכן כאשר אמר לו הקב"ה 'שאל מזה אתן לך' אמר שלמה שאני אבקש להיות מרכבה אל החכמה העליונה שהיא למעלה ממדרגתו של משה שהוא היה מרכבה לבינה [קפג]. **מִזֶּה פְּתִיב, (קהלת ז) אֲמַרְתִּי אַחֲכָמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי** ולכן מה נאמר בו, 'אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני', דהיינו שהוא לא זכה להיות מרכבה אל החכמה מאחר שהיא היתה רחוקה ממנו, אמנם אם הוא היה מבקש להשיג מחסד ולמטה היה יכול לזכות בהם אבל מאחר שהוא הלך בגדולות בכדי להשיג את החכמה אז הוא לא אשיג אותה (רמ"ק). **וְהִיא פְּתִיב** (מלכים א ה) **וַיְהִי וְנָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה** וקשה שהרי כתוב 'זה' נתן חכמה לשלמה' ומשמע שהוא זכה אל החכמה. **חֲכָמָה זַעֲיָרָא** אלא פירושו ששלמה המלך זכה רק אל החכמה התחתונה שהיא המלכות שבה מתנוצץ אור מהחכמה העליונה בסוד אבא יסד ברתא. **וּבָעָא לְסִלְקָא מִתַּתָּא לְעִילָא, דְּאֵתְרַחֲיִקָת מִנִּיהּ** אבל הוא רצה לעלות מהחכמה התחתונה אל החכמה העליונה ולכן היא התרחקה ממנו. **בְּגִין דְּאִפִּילוּ לְבִינָה לִית בֵּר נָשׁ בְּעֵלְמָא דִּיכִיל לְסִלְקָא, בֵּר מְמִשָּׁה, כֹּל שִׁבְן לְעִילָא מִנִּיהּ, דְּאִיהּ חֲכָמָה עֲלָאָה** כי הנה אפילו לבינה לא יכול אדם בעולם הזה להעלות ולהיות מרכבה אליה חוץ ממשה רבנו וכ"ש למעלה מהבינה שהיא החכמה העליונה שאין שום

### אור הרשב"י

[קפג] וכדאיתא בראש השנה דף כא עמוד ב' ואמרה לו: וכתוב ישר דברי אמת ולא קם בקש קהלת להיות כמשה, יצתה בת קול נביא עוד בישראל כמשה.

הלימוד היומי

לע"נ חכם שלום הכהן בן תפחה מלכה זצ"ל

אדם שיוכל לזכות אליה, **מִסְטָרָא דִּילָהּ חֲכָם עֲדִיף מִנְּבִיא** והנה מצד המלכות אמרו חז"ל חכם עדיף מנביא, [קפ] דהיינו שע"י חכמת התורה זוכים אל המלכות שמתנוצץ בה אור מהחכמה העליונה בסוד אבא יסד בריתא והוא עדיף מנביא שמדרגתם הוא רק מהנצח וההוד [קפח]. **וְאֵף עַל גַּב דְּאוּקְמוּהָ בְּאַרְחַ דְּרִשָּׁא, עַל פְּרָה אֲדוּמָה. שְׁבַעִים פָּנִים לַתּוֹרָה** ואפילו שמש"כ 'אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני' ביארו חז"ל ששלמה המלך רצה להשיג את טעמה של מצוות פרה אדומה והוא לא יכל [קפז] אין זה סותר למה שביארנו, מאחר ששבעים פנים לתורה והכל אמת.

רעיא מהימנא אמר לרבי אלעזר לעזור לרשב"י מצד התפארת, ולרבי יוסי מצד הנבורה

**רְבִי אֶלְעָזָר, קוּם לְחַדְשָׁא מְלִין קָמִי שְׂכִינְתָּא, דִּי תְהֵא עֶזֶר לְאַבִּיךָ, דְּשָׂמָא גָרִים, עֶזֶר אֶל, אֵל מִימִינָא, עֶזֶר מִשְׁמָאלָא** [קצ] ואמר הרעיא מהימנא לרבי אלעזר קום לחדש סודות לפני

### אור הרשב"י

אלה עמדתי ופרשה של פרה אדומה חקרתי ושאלתי ופשפשתי (קהלת ז) אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני.

[קצז] וכתב הרמ"ק שכאן מבאר הרעיא מהימנא את שורש שבעת החברים שהם רבי אלעזר רבי יוסי רבי יהודה רבי אלעאי רבי יודאי רבי אבא ורשב"י, והנה רשב"י הוא כמו אילן ששת החברים הם ענפים המתפשטים ממנו, והנה חיבור הרעיא

[קצח] כדאיתא בבבא בתרא דף יב עמוד א' אמר אמירא: וחכם עדיף מנביא, שנאמר: ונביא לבב חכמה, מי נתלה במי? הוי אומר: קמן נתלה בגדול.

[קצח] או שפעמים לומדי התורה זוכים אל הת"ת שהוא למעלה מהנצח וההוד שבהם אחוזים הנביאים.

[קצט] כדאיתא במדרש במדבר רבה, פרשת חקת פרשה יט סימן ג' אמר שלמה על כל

הלימוד היומי

לע"נ חכם שלום הכהן בן תפחה מלכה זצ"ל